

9. PROČ JSOU MODERNISTICKÝM ARCHITEKTŮM ZCELA LHOSTEJNÉ ASOCIACE, KTERÉ PUBLIKUM SPOJUJE S JEJICH BUDOVAMI. Autoři

modernistických budov většinou nijak nenaznačují, jaký smysl mají zvolené formy jejich budov či objektů, resp. s čím má publikum jejich tvarová řešení vlastně spojovat. Jinými slovy, architekti nemají zájem řídit asociace, které jejich estetická řešení vyvolávají. Žádné takové řízení asociací nebylo potřeba, dokud architekti odkazovali na předešlé styly architektury, které publikum znalo víceméně z vlastní přítomnosti. Dnes se má všeobecně za to, že modernistické formy jsou s to

mluvit samy za sebe. Tento velmi mylný názor, bohužel dosud ovládající modernistickou pedagogiku, je dědictvím po modernistickém, respektive funkcionalistickém, učení, podle kterého nemají tvarová řešení žádný jiný úkol, žádný jiný smysl a žádnou jinou funkci, než být *výrazem funkcí*, z nichž jsou údajně odvozeny. Funkcionalisté z toho důvodu nikdy nevyvinuli, protože ani nepotřebovali, pojem *estetické funkce*. Názor, že tvary mluví samy za sebe, přehlíží známý fakt, že nezvyklé formy věcí, včetně nových forem budov a artefaktů, se všem lidem významově spojují s věcmi, které znají z předchozí zkušenosti. Architektům a designérům, a vůbec nám lidem od umění, se modernistické formy příjemně asociují s prestižní estetikou abstraktního umění, většinou z nás obvykle známou už z báječných studijních let. Širokému publiku ale takové příjemné asociace nenaskakují. Lidé odjinud, než od umění, často vnímají modernistickou estetiku jako nic neříkající, technicky vyhlížející typy řešení, a nezvyklé tvary modernistických budov nespojují s elegantními díly abstraktního umění, ale s běžnými, banálními věcmi (viz fotografie). Z této politováníhodné situace jsou dvě možné cesty: buď se snažit dovzdělat zbytek obyvatelstva v kultuře abstraktního umění, tak aby lidé byli s to se vypořádat s estetickými preferencemi architektů a designérů – nebo se naopak snažit vzdělávat studenty architektury a designu tak, aby byli s to se vypořádat s faktem estetické rozmanitosti moderní doby. (Foto JM.)